

Dosarul nr. 2r-475/2022
2-20106585-01-2r-06102022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: E. Galușceac)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Malii, V. Cotorobai, A. Braga)

DECIZIE

02 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Alecu Sadoveanu, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Inga Nistoran împotriva lui Alecu Sadoveanu și XXXXX, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica cu privire la evacuarea din imobil fără acordarea altui spațiu locativ, repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 03 septembrie 2020, Inga Nistoran a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alecu Sadoveanu și XXXXX, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica cu privire la evacuarea din imobil fără acordarea altui spațiu locativ, repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 06 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de Inga Nistoran s-a admis parțial. S-a evacuat Alecu Sadoveanu din ap. 4, situat în mun. Chișinău, str. XXXXX 143/2, fără acordarea altui spațiu locativ. S-a încasat de la Alecu Sadoveanu în beneficiul Ingăi Nistoran suma de 100 de lei cu titlu de recompensă a taxei de stat. În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

La 30 mai 2022, Inga Nistoran, reprezentată de avocatul Vladimir Kovali, a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea parțială a acesteia în partea respinsă și emiterea unei noi hotărâri prin care chemare în judecată să fie admisă integral.

Prin încheierea Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău din 05 iulie 2022, nu s-a dat curs cererii de apel, s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, Teilor,4) a cererii de apel motivate pe suport de hârtie cu atâtea copii câți participanți la proces sânt, plus câte o copie pentru instanța de apel și a originalului dovezii de plată a taxei

de stat în mărime 75 de lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii. S-a explicat apelantei că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 26 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Inga Nistoran, reprezentată de avocatul Vladimir Kovali.

La 28 iulie 2022, Alecu Sadoveanu și XXXXX au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 06 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În motivarea cererii de apel au invocat că nu sunt de acord cu hotărârea primei instanțe, menționând că locuiesc împreună în apartamentul nr. 4 din str. XXXXX 143/2, mun. Chișinău, iar minorul XXXXX, cu toate că are domiciliul stabilit prin hotărâre judecătorească cu mama, Inga Nistoran, locuiește cu tatăl, Alecu Sadoveanu, în apartamentul din care se solicită evacuarea. Având deja 15 ani decide singur cu cine va locui. Nu dorește să plece din locuința menționată, însă dacă se va dispune evacuarea tatălui din această locuință, va pleca cu acesta.

La 12 septembrie 2022, Alecu Sadoveanu și XXXXX au depus cerere de suspendare a executării hotărârii din 06 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, motivând că Inga Nistoran a înstrăinat apartamentul nr. 4 din str. XXXXX 142/3, mun. Chișinău, considerând că dat fiind că hotărârea a fost contestată cu apel, aceasta nu poate fi executată.

Prin încheierea din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel declarată de Alecu Sadoveanu și XXXXX, împotriva hotărârii din 06 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Inga Nistoran împotriva lui Alecu Sadoveanu și XXXXX cu privire la evacuare, încasarea prejudiciului material și cheltuielilor de judecată, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar partea apelantă nu solicită repunerea în termen. S-a respins ca fiind neîntemeiată cererea depusă de Alecu Sadoveanu și XXXXX cu privire la suspendarea executării hotărârii. S-a remis părții apelante cererea de apel, cu toate documentele anexate.

La 26 septembrie 2022, Alecu Sadoveanu, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă, a depus recurs, prin care a solicitat casarea încheierii din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, suspendarea executării hotărârii și soluționarea problemei în fond, prin repunerea apelanților în termenul de depunere a apelului.

În susținerea recursului a indicat că consideră neîntemeiată încheierea instanței de apel, în situația în care instanța de apel nu a ținut cont la examinarea cauzei de circumstanțele cauzei.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 22 septembrie 2022 și a expediat-o participanților la proces la 23 septembrie 2022, astfel, recursul declarat este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care

urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs reține că prin hotărârea din 06 mai 2022 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, chemare în judecată depusă de Inga Nistoran s-a admis parțial. S-a evacuat Alecu Sadoveanu din ap. 4, situat în mun. Chișinău, str. XXXXX 143/2, fără acordarea altui spațiu locativ. S-a încasat de la Alecu Sadoveanu în beneficiul Ingăi Nistoran suma de 100 de lei cu titlu de recompensă a taxei de stat. În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 28 iulie 2022, Alecu Sadoveanu și XXXXX au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 06 mai 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Or, prin încheierea din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel declarată de Alecu Sadoveanu și XXXXX, împotriva hotărârii din 06 mai 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Inga Nistoran împotriva lui Alecu Sadoveanu și XXXXX cu privire la evacuare, încasarea prejudiciului material și cheltuielilor de judecată, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar partea apelantă nu solicită repunerea în termen. S-a respins ca fiind neîntemeiată cererea depusă de Alecu Sadoveanu și XXXXX cu privire la suspendarea executării hotărârii. S-a remis părții apelante cererea de apel, cu toate documentele anexate.

În debut, Colegiul menționează că în conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 112 Cod de procedură civilă, termenul stabilit în ani expiră în luna și ziua respectivă a ultimului an al termenului. Termenul stabilit în luni expiră pe data respectivă a ultimei luni a termenului. Dacă ultima lună nu are data respectivă, termenul expiră în ultima zi a lunii. Dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare. Actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

Totodată, art. 113 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Din materialele cauzei rezultă, că la 06 mai 2022 de către Judecătoria Chișinău, sediul Centru a fost pronunțată hotărârea în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Inga Nistoran împotriva lui Alecu Sadoveanu și XXXXX cu privire la evacuare, încasarea prejudiciului material și cheltuielilor de judecată.

Cererea de apel de către Alecu Sadoveanu și XXXXX împotriva hotărârii din 06 mai 2022 a fost depusă la data de 28 iulie 2022, adică peste termenul de 30 zile stabilit de legiuitor.

Așadar, instanța de apel corect a considerat necesar a restitui cererea de apel, ca fiind depusă cu omiterea termenului acordat de lege, deoarece Alecu Sadoveanu și XXXXX au depus cererea de apel peste termenul de 30 zile din data pronunțării dispozitivului hotărârii contestate și, mai mult, nu au solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului.

Este important a se evidenția că Alecu Sadoveanu și reprezentantul acestuia au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii și, în aceeași, zi au primit copia dispozitivului hotărârii (f.d. 176), iar lui XXXXX, la fel, i-a fost expediată copia de pe dispozitivul hotărârii.

Respectiv, în speță, se întrunesc temeiurile de restituire a cererii de apel, ca fiind depusă tardiv, deoarece apelanții în cererea de apel nu au solicitat repunerea în termen a actului procedural executat.

În acest sens, Colegiul menționează că părțile urmează să-și valorifice drepturile garantate de lege în termenul stabilit, aspect specific și speței deoarece, în conformitate cu art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În situația descrisă, instanța de apel nu avea o altă soluție, decât a restitui apelul declarat, deoarece apelanții au exercitat calea de atac tardiv și nu au solicitat repunerea în termen a acțiunii procesuale. Or, repunerea arbitrară a acestora în termenul de procedură va constitui un act judecătoresc făcut contrar legii, fiind o defavorizare evidentă a părților oponente, ceea ce poate fi tratat ca o violare a art. 6 CEDO în privința ultimilor.

Mai mult, respectarea de către părți a termenilor legali constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea asigurării bunei funcționări a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de Lege și doar în cazul în care partea care înaintează o cerință de repunere în termen va prezenta instanței probe pertinente și admisibile prin care va dovedi că omiterea termenului a fost cauzată de motive întemeiate. Respectiv, o condiție primară obligatorie pentru repunerea în termen a unei acțiuni procedurale este cererea părții interesate, înaintate în acest sens, care la caz lipsește. Or, norma de drept procedural aplicabilă, cum și dispozitivul hotărârii atacate clar și cert indică termenul și modul de atac, acesta fiind de 30 zile, calculat din data pronunțării dispozitivului hotărârii.

De altfel, în sensul art. 10 alin. (1) - (3) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural

defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Colegiul remarcă faptul că, participanții la proces care dețin un interes material și/ sau procesual în examinarea cauzei civile, trebuie să manifeste un comportament activ în susținerea poziției prin înaintarea de cereri, prezentarea de probe în susținerea poziției în cadrul procesului civil.

Raportând cadrul legal enunțat la circumstanțele speței, instanța de apel corect a considerat că în speță apelul urmează a fi restituit, ori, apelanții, omițând termenul legal de declarare a apelului, nu au solicitat repunerea în termen a acestuia cu argumentarea și prezentarea de probe corespunzătoare.

În circumstanțele expuse, Colegiul consideră neîntemeiate argumentele recurentului privind motivele de casare a încheierii recurate, urmând a fi respinse.

Pe cale de consecință, instanța de judecată consideră că recurentul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională. Or, ultimul trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja drepturile de acces la instanță. Contrar celor menționate, apelantul nu a dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării căii de atac în termen, mai mult, nici nu a solicitat repunerea în termen a apelului.

Aici se impune a scoate în evidență că CtEDO, în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

Articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile.

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului.

În acest context, este de menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 § 1 al Convenției decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Conform practicii CtEDO restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, spre exemplu, *Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others v. the United Kingdom*, Reports 1998-IV, p. 1660, § 72; *Malahov c. Moldovei*, hotărârea din 07 iunie 2007).

Totodată, Colegiul consideră neîntemeiată și cerința recurentului cu privire la suspendarea executării hotărârii.

Din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău, corect a restituit cererea de apel, iar argumentele invocate în recurs poartă un caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul este neîntemeiat și necesită a fi respins, cu menținerea încheierii recurate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Alecu Sadoveanu, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă.

Se menține încheierea din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Inga Nistoran împotriva lui Alecu Sadoveanu și XXXXX, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica cu privire la evacuarea din imobil fără acordarea altui spațiu locativ, repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Svetlana Filincova

Victor Burduh

Galina Stratulat